

Uilskuiken & Takkeling

5+ | 50 min

www.DEMAAN.be

Snuistermap

Uilskuiken en Takkeling zijn twee uilskuikens. Weeskinderen. Mama is ontvoerd door een sperwer en papa misschien ook. Papa heeft Appelaar (juist ja, een appelboom) nog net kunnen vragen goed op Uilskuiken en Takkeling te letten. En zo is Appelaar een beetje de papa en mama van Uilskuiken en Takkeling geworden.

Uilskuiken wil zo snel mogelijk leren vliegen. Als Appelaar slaapt, waagt ze haar kans. Takkeling wil haar tegenhouden maar... te laat. Uilskuiken valt neer en blijft doodstil liggen. En net dan heeft Sperwer honger.

Zal Uilskuiken gered worden? Appelaar neemt een besluit dat je niet voor mogelijk houdt...

Tekst

Raf Walschaerts

Regie

Stef De Paepe

Scenografie

Stef De Paepe,
Paul Contryn
en Stéphane Vloebergh

Figuren

Paul Contryn
en Marijke Van den Acker (stage)

Spel

Greet Jacobs
en Thomas Van Caeneghem

Spel boom

Joanna Vanhasbroeck of
Frieda Nuyens of
Reinhilde Ardies

Theatertechniek

Dominique Defossez

Decoruitvoering

Stéphane Vloebergh

Met dank aan Speelgoedmuseum
Mechelen, Laika en ZOO Antwerpen.

Naar een verhaal van Ariane Sonck

Via deze weblink vind je een aantal promofilmpjes rond de voorstelling. <http://vimeo.com/demaan>

Over deze snuistermap

Kinderen beleven een toneelstuk op een andere manier dan volwassenen. Waar volwassenen geboeid worden door de verhaallijn, dialogen of een uitmuntend acteur, worden kinderen opgezogen door sfeerbeelden, verdrinken ze in de emotie die het stuk uitademt en kruipen ze in de huid van de personages. Kinderen kijken niet naar theater, kinderen leven theater.

Deze snuistermap is dan ook opgesteld met als doel om de voorstelling van Uilskuiken en Takelling met de kinderen vanuit verschillende invalshoeken te beleven. Binnen deze map spreken we graag de kinderen van de 1st en 2de graad aan.

In deze map vind je enkele losstaande concrete verwerkingsmogelijkheden en lesideeën die gekoppeld zijn aan een specifiek aspect of thema uit of rond de voorstelling. Bij sommige opdrachten is er extra materiaal voorzien dat je als bijlage vindt. Hier wordt telkens duidelijk naar verwezen.

Vermits alle kinderen een voorstelling op een andere manier beleven zijn deze lesmomenten activerend, enthousiasmerend en speels van aard. Kortom, eerder gericht op de dynamisch-affectieve en psychomotorische ontwikkeling,

dan op de cognitieve ontwikkeling.

Alle activiteiten zijn vakoverschrijdend en gemakkelijk te organiseren. Bij elke opdracht word je stap voor stap meegenomen met voldoende ruimte voor differentiatiemogelijkheden. Jij kent je klas het best. Aan jou de keuze wat het beste bij jouw kinderen past. Het staat je uiteraard vrij om de aangeboden lesmomenten aan te passen of om zelf andere verwerkingsmogelijkheden aan de kinderen aan te bieden.

Bij de opdrachten staat telkens vermeld of deze als voor- en/of naverwerking kan dienen. De leeftijd zetten we er liever niet specifiek bij omdat jij het best kan inschatten wat werkt voor jouw klas. Hier en daar steken we enkele variatiemogelijkheden in waarop we wel een leeftijd plaatsen om de graad van moeilijkheid aan te geven.

MIJN NAAM IS...

Dit is een opdracht die je zowel als voor- of naverwerking kan doen.

Materiaal Tekenpapier
en kleurpotloden of wasco's.

Stap 1

Laat de kinderen individueel een uil tekenen. Prikkel de kinderen om hun fantasie te gebruiken. Ook een rode uil en gele stippen en een gigantische hanenkam is een mogelijkheid.

Stap 2

Als de tekeningen klaar zijn, haal je de tekening op en deel je ze opnieuw uit zodat elk kind een andere uil voor zich heeft. Laat de kinderen een naam bedenken voor de uil die ze kregen. Prikkel de kinderen om goed na te denken over de naam.

Waarom juist die naam? Komt het door de kleuren? Of door de afmeting? De kleren die hij aan heeft of net niet. Kortom, ze moeten kunnen vertellen waarom ze voor die naam kiezen.

Stap 3

Laat elk kind vertellen waarom hij/zij die naam kiest voor die uil. Klopt het voor de tekenaar dat zijn/haar uil zo genoemd wordt? Waarom wel of niet?

Een naam kiezen is iets heel persoonlijk en iets heel bijzonders. In de voorstelling heten de uilen Uilskuiken en Takkeling. Waarom zou dat zo zijn? (laat de kinderen hierover nadenken)

Korte uitleg

Een tekst voor een toneelstuk wordt niet op 1, 2, 3 geschreven. De schrijver bedenkt een verhaal en schrijft dit neer. Daarna wordt het gespeeld door de acteurs en komen sommige stukken toch niet over zoals de schrijver ze bedoelt had of wordt het te lang of... kortom er wordt heel veel gesleuteld aan de tekst. In een van de eerste versies leggen Uilskuiken en Takkeling hun naam uit.

(Lees onderstaand fragment geanimeerd voor)

U: Wat is uw lievelingsding?

T: een Tak.

U: Een tak?

T: Uhuh.

U: van een boom?

T: uhu.

U: Oké, dan zijt gij takkending. Takken... Takkenling

T: Dat is goed. En gij... euhm.... mag ik eens voelen?

U: Nee! mep

T: AH! Uilskuiken!?

U: Oh uilkskuiken. Dat vind ik goed.

T: Allez dan.

Vragen aan de kinderen:

- Vinden jullie het jammer dat dit stuk niet meer in de voorstelling zat? (kan enkel als het als naverwerking gebruikt wordt)
- Waarom zou de schrijver dit geschrapt hebben?
- Klopt voor jullie de uitleg van de namen?

Optionele extra stap

Laat de kinderen thuis vragen waarom ze de naam kregen die ze hebben. Spendeer er de volgende dag een beetje tijd aan om hier op terug te komen.

HET GELUID

Deze opdracht kan je enkel als naverwerking doen.

Materiaal Tekenpapier
en kleurpotloden of wasco's.

INLEIDING

Op een bepaald moment in de voorstelling gaan Uilskuiken en Takkeling op zoek naar hun geluid. Ze laten zich inspireren door de geluiden die ze om zich heen horen.

Ga met de kinderen terug naar dat moment in de voorstelling. Wat weten ze er nog van? Welk geluid maakt een uil eigenlijk? Doe met z'n allen eens een uil na. (voeg eventueel ook bewegingen toe)

Hoe zou een uil klinken (en doen) als hij:

- heel blij is
- erg verdrietig is
- opgewonden is
- bang is
- boos is
- verliefd is
- ...

Doe dit klassikaal met de kinderen. Laat de kinderen elkaar inspireren. Door af en toe een kind aan te duiden die iets heel goed, grappig of leuk doet. Laat het hem of haar voordoen en de rest het nadoen. Spoor de kinderen ook aan om te bewegen bij de geluiden. Hoe zou de uil doen?

Stap 1

De kinderen gaan nu terug zitten en krijgen elk een A4-blad dat op voorhand, harmonica gewijs, in vier gelijke stroken gevouwen is. Nu gaan ze het typische tekenspelletje doen waarbij het eerste kind het hoofd tekent van een figuur, dit omplooit en doorgeeft aan zijn buur, de volgende tekent het bovenlijfje, enz. Let er telkens op dat de kinderen hun streepjes doortekenen op het volgende stukje zodat de volgende weet hoe breed het lijfje of de broek moet zijn.

Geef de volgende instructies

Opdracht 1: teken het meest gekke hoofd dat je ooit al hebt gezien. Het kan het hoofd zijn van een gek mensje of de kop van een gigantisch gek dier of een combinatie van alle twee. Het kan heel klein zijn of net heel groot, ...

Opdracht 2: teken een bovenlijf met meer dan twee armen.

Opdracht 3: teken de benen van je superheld/in

Opdracht 4: teken de schoenen die je altijd al hebt willen hebben.

Stap 2

De kinderen geven een laatste keer hun papiertje door en doen het open. Verschillende fantasiefiguren worden zichtbaar. Zet de kinderen in groepjes van 2 of 3 kinderen. Uit hun tekeningen kiezen ze er een figuurtje uit waar ze rond gaan werken.

Vragen aan de kinderen:

- Welk geluid maakt jullie figuurtje? Praat hij? Is het verstaanbaar of heeft hij een eigen brabbeltaaltje? Of maakt hij gewoon een geluid? Of gebruikt hij gebarentaal?
- Hoe beweegt jullie figuurtje?

Als de kinderen hier goed in gevorderd zijn geef je hen een volgende opdracht mee.

Stap 3

Grijp terug naar de emoties bij de inleiding van de opdracht:

Hoe zou jullie figuurtje klinken als hij: Heel blij is, erg verdrietig is, opgewonden is, bang is, boos is, verliefd is, ...

Tip: Naar gelang de leeftijd van je kinderen kan je ervoor kiezen om ze een kort toneelstukje te laten voorbrengen voor de klas. Ze spelen dan elk het figuurtje en gaan me elkaar in een kort gesprekje. Ze kiezen daarbij een of meerdere van de bovenstaande emoties. (dit vraagt wel wat begeleiding. Misschien goed om op voorhand een heel kort dialogetje uit te schrijven.)

Bevraag telkens bij de kinderen waarom ze dat geluid en die bewegingen bij dat figuurtje hebben geplakt.

KIJKEN IN JE HOOFD

Deze opdracht kan je enkel als naverwerking doen.

Materiaal Tekenpapier
en kleurpotloden of wasco's.

INLEIDING

Uilskuiken vertelt aan Takkeling dat hij mama en papa in de hemel heeft gezien en wat ze daar allemaal doen. Hij verzint er een heel verhaal rond.

Vragen

- Wat weten jullie nog van dit stukje?
- Wat vertelde Takkeling?
- Hoe reageerde Uilskuiken?
- Wat het waar wat Takkeling zei?

Stap 1

Ga in een kring zitten en leg een aantal foto's op de grond van verre landen. (zie bijlage) Op elke foto is ook telkens een huis(je) te zien. Haal er een foto uit of laat een kind een foto kiezen. Laat de fantasie de vrije loop bij het bespreken van deze foto.

Mogelijke vragen

- Is dit een fijne plek om te zijn ja of nee? Waarom wel/niet?
- Is het daar warm of koud?
- Welke kleren zou je aandoen als je naar daar zou gaan?
- Laat ons eens naar het huisje kijken. Is dat een gezellig huisje? Waarom wel/niet?
- Als je de deur zou opendoen, wat zou je dan zien?
- Hoe ruikt het daar?
- Wie zou er in het huisje wonen (vraag hier op door)
- ...

Doe dit bij verschillende foto's.

Tip voor dit gesprek

Er zullen veel verschillende en vooral ook tegengestelde meningen en ideeën zijn. Laat dit gebeuren. Geef de kinderen de vrijheid en de ruimte om te benoemen wat zij denken.

Stap 2

Als je in je hoofd fantaseert is dat bij iedereen anders. Takkeling doet dat op een bepaald moment in de voorstelling ook. Hij fantaseert over mama en papa in de hemel, over hoe het daar zou zijn en wat je er zou kunnen doen. Wat denken jullie dat mama en papa uil in de hemel doen?

Maak er een tekening van.

Tip

Naargelang je klas kan je bij de nabespreking van de tekeningen dieper in gaan op het thema 'dood' en 'hemel'. Wat gebeurt er als we dood zijn? Gaan we de dan naar de hemel? ...

APPELAAR WORDT EEN BANK

Deze opdracht kan je enkel als naverwerking doen.

Materiaal Tekenpapier
en kleurpotloden of wasco's.

INLEIDING

Neem de kinderen terug mee naar de voorstelling. Op een bepaald moment valt Appelaar om. Start een kringgesprek.

Vragen

- Weten jullie nog wat er juist gebeurd is?
- Waarom heeft Appelaar dat gedaan? (de belofte)
- Wat voelde je toen dat gebeurde?
- Wat is het gevolg voor Uilkuiken en Takkeling (dat ze geen huis meer hebben)

Opdracht: een nieuw huis voor Uilkuiken en Takkeling

Het is belangrijk dat de kinderen niet zo maar een nieuw huis bedenken. Het moet een huis zijn dat op maat is van Uilkuiken en Takkeling. Neem de kinderen mee via de volgende stappen.

Stap 1: Wat zegt een huis over de bewoners?

Doe een kort kringgesprek rond huizen en wonen. Je beslist zelf als leerkracht of dit gesprek al dan niet in jouw klas haalbaar is. Indien dit thema gevoelig ligt, kan deze stap zonder probleem overgeslagen worden.

Vragen

- Wat staat er, hangt er of ligt er in je slaapkamer dat iets zegt over jou? Bv: er staat een pop van Spiderman op mijn nachtkast omdat ik die echt geweldig vind en omdat ik van actiehelden hou.
- Zijn er dingen in je huis die iets zeggen over de andere bewoners van het huis? Bv: mijn mama trekt graag foto's dus heel ons huis hangt vol foto's van het gezin.

Stap 2: Wie woont er in mijn huisje?

Verdeel de klas in twee groepen. De ene helft gaat zich inleven in Uilkuiken, de andere helft in Takkeling. Zet ze per twee samen, telkens twee kinderen die rond Takkeling werken en twee die rond Uilkuiken werken. Laat ze nadenken over hun Uil. Wat voor een uil is hij /zij? In wat voor een huis zou die graag wonen? Wat moet er allemaal zijn? Wat doet die uil bijvoorbeeld graag van hobby's en hoe zie je dat in zijn huis? Bijvoorbeeld: misschien speelt Takkeling wel heel graag piano en moet er dus een piano in zijn huis staan. Of leest Uilkuiken heel graag en moet er een grote boekenkast zijn.

Geef de kinderen papier en potloden en laat ze dit allemaal tekenen. Belangrijk: elk kind moet een tekening maken. Dus niet één tekening per duo maar twee tekeningen.

Tip: Laat de kinderen echt terug in de voorstelling duiken. Wat weten ze van Uilkuiken en Takkeling en wat kunnen ze daar verder bij fantaseren. Spoor de kinderen echt aan om hun fantasie te gebruiken, alles kan en alles mag.

Stap 3: Een huis voor twee.

Maak opnieuw duo's maar dan nu van een Takkeling en een Uilskuiken. Takkeling en Uilskuiken gaan natuurlijk samen in het nieuwe huis wonen. Laat de kinderen hun tekeningen samen leggen een samen één huis tekenen waarin beide uilen samen kunnen wonen een heel gelukkig zullen zijn. Ze mogen natuurlijk zaken veranderen of toevoegen.

Stap 4: Voorstelling

Laat de kinderen hun huizen voorstellen aan de klas. Indien het mogelijk is met je klas stel volgende vraag: In welk huis, van al deze huizen, zouden Uilskuiken en Takkeling het meest gelukkig zijn?

Tip: Voor sommige kinderen is het spreken voor de groep niet altijd even gemakkelijk. Stel dan zelf veel vragen van zaken die je ziet op de tekening.

Stel aan je klas ook vragen over het proces. Met een een brugje naar hun eigen leefwereld:

Was het moeilijk om met twee samen een huis te maken? Zouden je ouders het altijd direkt eens zijn als ze iets nieuws kopen voor in huis? Is er iemand die de slaapkamer deelt met broer of zus? Loopt dat op dat vlak altijd even goed? ...

